

PRAMÍNEK

Č. 89 | INFORMACÍ Z BAČALEK A LIČNA | 9/2019

Bačalské
selské trhy
17.8.2019

Strom štěstí Michal Čagánek

**Jak bychom neměli
být pořád unavení.
Držíme se tolika věcí,
usilujeme o tolik změn,
lpíme na tolika názorech,
vláčíme se s množstvím vzpomínek.**

**Co by se stalo, kdybychom všechno pustili,
nechali život, ať plyne bez našeho zasahování.**

**Kdybychom nepřikládali na oheň,
ale ani ho nehasili.**

**Více pozorovali, méně soudili.
Více sdíleli, méně vlastnili.**

**Vesmír je otevřená pokladnice.
Čím víc do ní vložíme
ze svého autentického já,
tím více pokladů v ní uložených
se nám odkrývá.**

**Důležité jsou
pevné kořeny, rodina**

**Důležitý je silný kmen
milovaná bytost, jediná**

Důležité jsou větve, přátelé

**Důležitá je míza
to, čím žijeme**

Všechno je důležité stejně

**Ani bez kořenů
ani bez kmene, větví či mízy
nedozraje ovoce života**

**Neříkej druhým, kde roste tvůj Strom štěstí,
budou se ho snažit svými pochybami vyvrátit.
Nejprve počkej, až vzroste tak, že ho všichni
uvidí.**

**Pak s ním může zmítat cokoliv,
pak ho nic nevyvrátí.**

**A jak poznáte, že je váš Strom štěstí
už dostatečně silný?**

**Tak, že si klidně rostete
a ničemu nevzdorujete.**

**Rozumíte tomu, že jste
sami sebe vyživujícím životem.
S láskou sytíte svoje tělo i duši.**

**Radost je vaším dechem,
ticho vaší řečí.**

Názory druhých vás obtékají jako vítr.

Nejste ztuhlí, jste pružní.

Klidně se skloníte, pak se opět narovnáte.

Nikomu nevnučujete svoji pravdu.

Víte, že Stromy štěstí mají různou podobu.

**Nechcete, aby druzí byli jako vy
a sami se nesnažíte stát se druhými.**

Přijímáte život tak, jak přichází.

Nechcete jen pro sebe.

**Sdílíte,
jste v proudu.**

**Jste...
Stromem štěstí.**

Obrázek: Věra Kočka

Kvalita pitné vody

Asi nikoho nepřekvapí, jakou problematikou tato rubrika začíná. Od 25. července až do 20. září byl vyhlášen zákaz na užívání vody z obecního vodovodu jako vody pitné. Důvodem bylo nadlimitní mikrobiologické znečištění, které mohlo a může být způsobeno těmito třemi cestami:

- průsak lidských fekálií do prameniště na Ličně,
- kontaminace vodou z málo nebo vůbec nepoužívaných vodovodních přípojek,
- kontaminace z jiných zdrojů vody, a to z vodovodních přípojek, které umožňují plynulé přepínání mezi vodou obecní a vodou z jiného zdroje.

V průběhu tohoto období bylo učiněno mnoho opatření k obnovení kvality vody, bohužel se nám nedařilo stále trvající kontaminaci zastavit a odhalit původce. Několikrát byla provedena šoková chlorace s následným odpouštěním hydrantů na koncových větvích, zvýšila se četnost i technika průběžné chemické úpravy, častěji se odebírají vzorky vody pro laboratorní rozbor.

V prvním říjnovém týdnu, konkrétně **2. a 3. října** nás čeká **kompletní čištění všech tří pramenních jímek na Ličně. Než se s čištěním započne, bude naplněn vodojem na maximální možnou míru a při rozumném hospodaření s vodou bychom měli „vydržet“ až do doby, než se znovu všechny pramenní jímky zaplní. Prosím proto všechny občany, aby se raději 30.9. a 1.10. ještě předzásobili vodou a v dalších dnech aby s vodou maximálně šetřili.**

Po více než ročním maratonu šetření, výzkumů, geologických měření, jednáním s Povodím Labe, a. s., a vodoprávním úřadem jsme 9. 9. 2019 získali **pasport na kanalizaci na Ličně, tj. dokument, kterým se stávající dešťová kanalizace zlegalizovala**, a to v části, jež se nachází ve spádovém území nad prameništěm. Až s tímto pasportem v ruce jsme mohli oficiálně oslovit projektanta vodních staveb, bez jehož projektu se nelze do opravy této kanalizace pustit. **Projekt by měl být hotov do konce října a zpracovávat jej bude firma Proagro Pardubice s.r.o.**

Oprava či rekonstrukce kanalizace, pokud se nám podaří v rámci výběrového řízení vůbec sehnat dodavatele, by se měla (mohla) realizovat **ještě v letošním roce**. Právě na tuto akci už skoro dva roky šetříme rozpočtové prostředky, protože to nebude akce za pár desítek tisíc korun. Pokud navíc obec získá povolení k vypouštění odpadních vod, pak by **nová kanalizace měla v budoucnu umožnit napojení septiků či ČOV u všech nemovitostí nad prameništěm.**

Nová kanalizace a čištění pramenních jímek není jediným opatřením v lokalitě nad prameništěm. Na konci září provede v této části **stavební úřad místní šetření na zjištění stavebně-technického stavu staveb určených k likvidaci odpadních vod**, od něhož si mnoho slibujeme.

Jak jsem již zmínila, mikrobiologické znečištění vody v obecním vodovodu může být zapříčiněno také **kontaminací z málo používaných přípojek**. Pokud se z vodovodní přípojky pravidelně neodebírá voda (např. přes zimu, kdy tady někteří chalupáři nejsou, a nebo někdo používá vodu ze své studny a obecní vodovod má jako záložní), pak při sníženém tlaku vody v řadu může dojít ke stečení této „zahnívající“ vody do hlavního řadu. Prověříme, kterých přípojek se to týká, a budeme nuceni **přijmout opatření, na základě kterého tyto přípojky v místě napojení na hlavní řad uzavřeme.**

Samostatnou kapitolou jsou **jednotné domácí rozvody ze dvou různých zdrojů: obecního vodovodu a studny zároveň**. Pokud si někteří odběratelé myslí, že nad celou záležitostí „vyzráli“ tím, že v roce 2014 nepodepsali nové znění smlouvy o dodávce pitné vody z obecního vodovodu, kde se výslovně v bodě X. takový způsob propojení zakazuje, pak jsou na velkém omylu. Tento zákaz propojení vyplývá pro odběratele přímo ze zákona č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích. V kostce se jedná o následující povinnosti majitele vodovodní přípojky:

- Odběratel je povinen užívat a provozovat svůj vnitřní vodovod, který se nachází v odběrném místě, takovým způsobem, aby nedošlo k ohrožení jakosti vody ve veřejném vodovodu. Odběratel je povinen užívat vnitřní vodovod v souladu s technickými požadavky na vnitřní vodovod, zejména ve vztahu k používání materiálů pro vnitřní vodovod. **Potrubí vodovodu pro veřejnou potřebu včetně jeho přípojek a na ně napojených vnitřních rozvodů nesmí být propojeno s vodovodním potrubím z jiného zdroje vody, než je vodovod pro veřejnou potřebu. Nerespektováním tohoto technického požadavku se odběratel dopouští porušení ustanovení § 11 odst. 2 zákona č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích v platném znění, které může být příslušným orgánem státní správy sankcionováno pokutou až do výše Kč 100.000,–.**
- Odběratel je povinen umožnit provozovateli přístup k vodoměru, zejména za účelem provedení odečtu z vodoměru a kontroly, opravy nebo výměny vodoměru, chránit vodoměr před poškozením, ztrátou nebo odcizením, včetně zařízení pro dálkový odečet a dalšího příslušenství vodoměru, montážní plomby a plomby prokazující úřední ověření vodoměru podle obecně závazných právních předpisů a bez zbytečného odkladu prokazatelně oznámit provozovateli jejich poškození či závady v měření.

- Byla-li nefunkčnost vodoměru nebo poškození vodoměru, zařízení pro dálkový odečet či dalšího příslušenství vodoměru nebo montážní plomby a plomby prokazující úřední ověření vodoměru podle obecně závazných právních předpisů způsobeno nedostatečnou ochranou odběratelem nebo přímým zásahem odběratele, hradí újmu a náklady s tímto spojené odběratel. Jakýkoliv zásah do vodoměru, zařízení pro dálkový odečet či dalšího příslušenství vodoměru nebo montážní plomby a plomby prokazující úřední ověření vodoměru bez souhlasu provozovatele je nepřipustný. Provozovatel má právo zajistit jednotlivé části vodoměru nebo jeho příslušenství proti neoprávněné manipulaci. Odběratel je povinen dodržet podmínky umístění vodoměru stanovené provozovatelem. Pokud je vodoměr umístěn v šachtě, je odběratel povinen zajistit, aby tato šachta byla provozovateli přístupná a odvodněná. Je-li šachta umístěna na místě veřejnosti přístupném, má odběratel právo po dohodě s provozovatelem šachtu zajistit proti neoprávněnému vniknutí; tím není dotčena povinnost jejího zpřístupňování provozovateli.
 - Pokud přípojka nebo vnitřní vodovod nevyhovuje požadavkům pro montáž vodoměru, je odběratel povinen na vyzvání provozovatele provést v přiměřené lhůtě potřebné úpravy. Přístup k vodoměru je odběratel povinen umožnit provozovateli v nezbytném rozsahu a tak, aby byly dodrženy požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci stanovené obecně závaznými právními předpisy.
 - V důvodných případech je odběratel povinen umožnit provozovateli na základě jeho výzvy v nezbytném rozsahu přístup k vodovodní přípojce nebo k vnitřnímu vodovodu, zejména za účelem kontroly užívání vnitřního vodovodu a plnění podmínek stanovených obecně závaznými právními předpisy.
 - Provozovatel může vodoměr kdykoliv opravit nebo vyměnit. Odběratel je povinen tyto činnosti umožnit a v případech potřeby poskytnout potřebnou součinnost. Odběratel nebo jím pověřená osoba má právo být při výměně vodoměru přítomen a ověřit si stav vodoměru a neporušenost plomb. Pokud tohoto svého práva odběratel nevyužije, nemůže později provedení těchto úkonů zpochybňovat.
- Obec Bačalky jako provozovatel obecního vodovodu na základě výše uvedeného informuje všechny odběratele, že po 31. 10. 2019 bude iniciovat u stavebního úřadu v Libáni provedení místního šetření na zjištění technického provedení jejich domovní přípojky a rozvodů a na respektování podmínky nepropojení obecního vodovodu s jiným zdrojem. Ve vlastním zájmu každého odběratele je zkontrolovat

si, zda jeho domovní rozvod vody této podmínce vyhovuje, příp. do konce října 2019 tuto podmínku splnit. V případě, že domovní rozvod nebude v souladu s tímto ustanovením zákona č. 274/2001 Sb., je provozovatel vodovodu oprávněn přerušit dodávku vody z veřejného vodovodu.

Výběr vodného

Jsmo si vědomi toho, že ani obec jako provozovatel vodovodu se nemůže zříci svých povinností, ke kterým se vůči odběratelům ve smlouvě zavázala. To, že se nám nedařilo po dobu dvou měsíců dodávat odběratelům vodu ve kvalitě vody pitné, ač obec sama o sobě není znečišťovatelem, chceme alespoň částečně promítnout do ceny vody za toto období. Protože cena pitné vody, kterou jsme v prosinci 2018 na zastupitelstvu schválili a nahlásili na ministerstvo zemědělství, je ze zákona platná po celý rok 2019 a nelze ji měnit, **budeme snížení ceny vody za období dvou celých letních měsíců řešit formou finančního daru (kompenzace) vztahující se k průměrné spotřebě za tyto dva měsíce. Výše finančního daru musí být schválena na zasedání zastupitelstva obce, které se bude konat v pondělí 7. října 2019, proto může být tato kompenzace započtena nejdříve při úhradě vodného za 4. čtvrtletí 2019.** Odběratelé, kteří se necítí být dočasně sníženou kvalitou dodávané vody dotčeni, mohou tuto kompenzaci odmítnout.

Odečet a úhrada vodného za 3. čtvrtletí proběhne poslední zářijový víkend v ceně schváleného vodného pro rok 2019, tj. Kč 35,-/ 1 m³. Na tomto místě je potřeba odběratelům připomenout, že náklady za 1 m³ vody za rok 2018, jež byly východiskem pro stanovení ceny pro rok 2019, činily (bez odpisů majetku) Kč 78,-/1 m³, avšak zastupitelé schválili cenu 1 m³ Kč 35,-, čímž tedy obec každému odběrateli poskytuje už tak po celý rok slevu Kč 43,-/ 1 m³. S ohledem na chystané finančně náročné akce (oprava kanalizace, hledání nového zdroje vody) si takovou velkorysost už asi nebudeme moci dovolit.

Žádáme odběratele, kteří nebudou při odečtu za 3. čtvrtletí zastíženi doma, aby stavy vodoměru písemně nahlásili do 5. října 2019 na obecní úřad.

Zamést si před svým vlastním prahem

Závěrem tohoto rozsáhlého pojednání o „naši“ vodě si nemohu odpustit několik poznámek na okraj. Každý se poctivě zamysleme nad tím, jakou měrou přispíváme nebo nepřispíváme ke stavu životního prostředí, v němž každodenně pobýváme my, naše děti, vnoučata, jakou vodu pijeme a jaký vzduch dýcháme. Přiznejme si zatím jen sami sobě, kolikrát do roka vyvážíme septik (jestli aspoň jednou za rok), jímku (zda objem odpadní vody vyvezené odpovídá množství vody spotřebované), jestli náhodou naše jímka nemá přepad do obecní dešťové kanalizace nebo jí chybí dno nebo zda vůbec byly tyto stavby řádně zkolaudované či mají po deseti letech znovu povolení k dalšímu fungování. Přiznejme si, kolik „petek“ a dalšího domovního odpadu končí v kotlích, kolik toxického popela z uhlí nebo ojeté pneumatiky „zdobí“ okraj lesa a příkopy. Jde to těžko, vidíte, a ještě těžší by to bylo přiznat před sousedy, nedej bože, před úřady. Ale s jakou úlevnou lehkostí se napadají, osočují a atakují ti, kteří mají se svými omezenými možnostmi a kompetencemi řešit následky našeho nezodpovědného chování. Hysterie, výhrůžky a neuvěřitelná sprostota, s jakou jsme byly já a paní místostarostka v posledních týdnech konfrontovány, je po třiceti letech svobodné občanské společnosti skutečně zářející. Kam se vytratila obyčejná lidská slušnost a dříve tak stmelující ochota upozadit svoje vlastní zájmy před zájmy a prospěchem celé obce? Třeba je zase objevíme, až každý začneme zametat nejdříve před svým vlastním prahem.

Ing. Pavlína Kaprasová, starostka

Z úřední desky:

AKTUÁLNÍ INFORMACE KE STAVU PITNÉ VODY ze dne 25.9.2019 VÝDEJ BALENÉ VODY DO ODVOLÁNÍ TRVÁ

S účinností od 20. 9. 2019 byl zrušen zákaz, kterým bylo vyhlášeno omezení užívání vody z obecního vodovodu jako vody pitné. S ohledem na neustále probíhající nápravná opatření ke stabilizaci vodovodního systému bylo prodlouženo přechodné období, kdy se může v systému vyskytovat vyšší množství volného chlóru. Je zapotřebí, aby odběratelé provedli všechna doporučená opatření na svých vodovodních přípojkách a domovních rozvodech, tj. zařízení a rozvody vydezinfikovali. Zároveň se rovněž prodlužuje doba, po kterou je odběratelům doporučeno pro účely přímého pití a přípravy studených nápojů používat vodu balenou. V ostatních případech použití již lze používat přímo vodu z vodovodního řadu.

Výdej balené vody nadále trvá v nastaveném režimu pro odběratele (tj. ty občany/domácnosti, které mají uzavřenou smlouvu na odběr pitné vody s obcí Bačalky) v množství min. 1,5 l na osobu a den.

Balenou vodu si mohou odběratelé vyzvednout v budově hasičské zbrojnice na Bačalkách:

V pondělí a ve středu od 17.00 do 18.00 hodin

V sobotu od 9.00 do 10.00 hodin

Odběr je možný na max. 3 dny předem.

S ohledem na to, že od 2. 10. 2019 bude probíhat čištění pramenních jímek, **je doporučeno používat balenou vodu k přímému pití až do doby, kdy se celý vodovodní řad stabilizuje.** O ukončení dodávek balené vody budou občané informováni způsobem v místě obvyklém.

Ing. Pavlína Kaprasová starostka obce

Paní starostce jsem položila několik otázek souvisejících s událostmi posledních dní.

J. Rukavičková

Existuje předpis, který stanovuje nějaké podmínky jak informovat občany, když nejde o krizový stav, ale o stav ohrožení jejich zdraví?

Nevím. Většinou se v pokynech nebo zákonech píše, že máme informovat způsobem v místě obvyklém. Uvedení na úřední desce a desce, která umožňuje dálkový přístup, je zcela jistě z pohledu Bačalek způsob v místě obvyklý.

V současné době je možné přihlášením se na webových stránkách obce nechat si zasílat zde zveřejňované aktuality na emailovou adresu. Aktuální informace o kvalitě vody v obecním vodovodu a s tím související opatření byly zveřejněny na úřední desce na webových stránkách obce. Bude možné zveřejňované informace na úřední desce zasílat na emailové adresy občanů?

Neuvažujeme o tom, zatím podstatné věci dáváme duplicitně i do aktualit, které si lidé nechávají posílat. Pokud se chtějí seznámit např. s konkrétními výsledky rozborů, snad jsou dost počítačově obratní, aby se na elektronickou ÚD podívali. Možná by šla udělat SW úprava, aby vše nové, co se pověsí na ÚD, odcházelo automaticky i na maily lidí, kteří o to požádají. Pak tam ale budou chodit i zprávy typu volný odchyt volavek, rozpočtové změny, přehled nedostatečně identifikovaných vlastníků apod.

Lze posílat občanům i SMS zprávu?

Službu – posílat informace prostřednictvím SMS jsme občanům nabízeli (bylo to uveřejněno kdysi v Pramínku). Přihlásili se 2 zájemci. Proto se od toho upustilo. Nyní zjišťujeme u správce webových stránek, jaké jsou možnosti nyní a kolik to stojí.

V nejbližších dnech obyvatelé obce obdrží přihlašovací lístek – pokud mají zájem o zasílání zpráv formou SMS, vyplní si své telefonní číslo a lístek vhodí do obecní poštovní schránky. Sejde-li se rozumný počet žadatelů, můžeme službu SMS zpráv poskytovat. Nicméně délka zpráv není neomezená, nevejde se do nich tolik, co do běžných aktualit nebo rozhlasového hlášení. SMS musí být stručné a třeba s odkazem na podrobnosti na úřední desce.

Podle jakých předpisů probíhalo náhradní zásobování pitnou vodou?

Při volbě typu náhradního zásobování, tj. např. u nás balená voda, se řídíme přísně dle aktuálních pokynů krajské hygienické stanice, konkrétně od ředitelky pracoviště Jičín paní MUDr. Libuše Jůvové.. A ty byly řečeny v úterý 10.9. – dodávat vodu balenou.

Jaká opatření doporučujete občanům provést ve svých domácích vodovodech?

I v tomto případě se držíme doporučení krajské hygienické stanice. Ti doporučují pouze dokumenty Státního zdravotního ústavu – jsou na webu na úřední desce i v aktualitách.

Zde dále uvádím podstatnou část zprávy Státního zdravotního ústavu – Informace k převařování vody pro veřejnost. Celé znění najdete na webu obce.

J. Rukavičková

Převařování pitné vody je osvědčený a spolehlivý způsob dezinfekce pitné vody. Protože se lze k němu na Internetu i jinde dočíst řadu různých, někdy i protichůdných informací, rozhodli jsme se vydat tento aktualizovaný přehled hlavních zásad, které se k tomuto způsobu dezinfekce vztahují.

Obyvatelé ČR jsou v naprosté většině (94 %) zásobováni pitnou vodou z veřejných vodovodů, necelých 6 % využívá k trvalému zásobování soukromé studně (značná část obyvatel, která je doma zásobována z veřejného vodovodu, je navíc ze soukromých studní zásobována na chatách a chalupách). Zatímco za dodávku pitné vody veřejným vodovodem a její kvalitu je zodpovědný jeho provozovatel, o kvalitu pitné vody v soukromé studni se stará její vlastník sám. Dle našich zkušeností má řada studní problémy s mikrobiologickou kvalitou vody a je potřebná dezinfekce této vody.

Převaření vody je jednou z nejjednodušších možností, kterou lze využít. Tato informace je určena jak vlastníkům soukromých studní, tak, a to především, odběratelům vody z veřejného vodovodu.

Pitná voda z vodovodu za mimořádných situací

I když podle výsledků pravidelného monitorování je pitná voda v ČR ve více než 99 % mikrobiálně nezávadná, někdy mohou v zásobování pitnou vodou nastat různé havarijní či výjimečné situace, kdy kvalita distribuované vody nesplňuje předepsané požadavky nebo panuje důvodné podezření, že je nesplňuje. Jedná-li se o situace, představující zvýšené riziko přenosu infekčních onemocnění, je nutné přijmout okamžitá opatření, která povedou k ochraně veřejného zdraví. Jaké opatření se zvolí (přerušení dodávky vody, proplach vodovodní sítě nebo její části, dezinfekce nebo zvýšená dezinfekce distribuované vody, nařízení či doporučení k omezení způsobu použití vody apod.), o tom rozhoduje provozovatel vodovodu a orgán ochrany veřejného zdraví (krajská hygienická stanice) na základě vyhodnocení rizika nastalé situace. Jedním z opatření, které se obvykle přijímá dočasně k překlenutí doby, než začne efek-

tivně působit jiné opatření, může být i doporučení či nařízení převařovat vodu.

Pro jaké účely použití vody je převařování vody nutné?

Převařovat je třeba veškerou vodu, která se používá k pití, vaření, přípravě nápojů a jídel (zejména ovoce či zeleniny), čištění zubů a otevřených ran. Převařená a následně ochlazená voda by měla být používána i k péči o tělo malých dětí a osob s oslabenou imunitou a dále k čištění hraček a předmětů běžného užívání, které mohou kojenci a malé děti vkládat do úst. Pokud nelze vodu z nějakého důvodu převařit, je v těchto případech nutno použít vodu balenou.

mětů běžného užívání, které mohou kojenci a malé děti vkládat do úst. Pokud nelze vodu z nějakého důvodu převařit, je v těchto případech nutno použít vodu balenou.

V jakých případech je možné v nouzi vodu nepřevařovat?

Pro následující účely je možné výjimečně – z praktických důvodů – po krátkou dobu vodu nepřevařovat, ačkoli to může spojeno s mírně zvýšeným rizikem infekce:

- mytí nádobí v myčce, pokud lze nastavit teplotu na 60 °C nebo více (teplotu je vhodné nastavit na maximum) a/nebo je-li myčka vybavena programem schnutí horkým vzduchem;
- praní prádla v pračkách na nejméně 40 °C;

c) péče o tělo (s výjimkou ohrožených osob uvede-
ných výše); otevřené rány je třeba zakrýt voděodol-
nou náplastí; dostatečnou hygienu rukou je třeba
zajistit intenzivním používáním mýdla, nejlépe anti-
bakteriálního, a v případě obyčejného mýdla ještě
následným použitím dezinfekčního přípravku na ruce
(např. na bázi alkoholu).

K mytí, splachování toalet a dalším sanitačním úče-
lům lze vodovodní vodu používat bez omezení.

Technika provedení

Je-li voda nezakalená a senzoricky přijatelná (barva,
pach, chuť), je možné následující postup považovat
za dostatečný pro dezinfekci pitné vody: vodu uve-
deme jednorázově do klokotavého varu, např.

ve varné konvici, takže bublá celá její hladina (a voda
má přibližně 100 °C), a pak ji necháme nejméně
10 minut stát a přirozeně chladnout (nedáváme
do ní led ani ji během chladnutí nedáváme do ledni-
ce). Pro většinu účelů použití by se poté mělo vyčkat
nejméně tak dlouho, než se voda ochladí na teplotu
vhodnou k danému účelu použití. **POZOR NA RIZIKO
OPAŘENÍ!** Tímto způsobem dojde k usmrcení všech
rizikových mikroorganismů pro tuto možnou cestu
nákazy. Relevantní klasické infekční zárodky šířené
vodou, jako jsou viry, bakterie a jednobuněčné orga-
nismy, jsou podle řady publikovaných studií i aktuál-
ního stanoviska Světové zdravotnické organizace
usmrceny, resp. dostatečně deaktivovány již
při udržování teploty okolo 80 °C po dobu jedné mi-
nuty.

Kroky následující po odvolání nařízení převařovat vodu

a) Necháme odtéci studenou vodu po dobu jedné
až pěti minut, nejméně ale do ustálení teploty (voda
je stabilně chladná). Odmontujeme všechna zařízení
namontovaná na kohoutek (perlátory apod.), řádně
je propláchneme a namočíme na půl hodiny do roz-
toku Sava nebo jiného dezinfekčního přípravku.

b) Ze zařízení na výrobu ledu v lednici odstraníme
všechny led a zařízení umyjeme a opláchneme.

c) Pokud jsou bojler na teplou vodu nastaveny
na nízkou teplotu (pod 50 °C), vypustíme z nich
všechnu vodu a naplníme je novou studenou vodou.

d) Pokud používáme nějaké zařízení na doupravu
vody v domácnosti („vodní filtr“), vyměníme filtrační
vlozku za novou, předtím celé zbylé zařízení důklad-
ně umyjeme a propláchneme, případně dezinfikuje-
me. Nelze-li filtrační element vyměnit, poradíme se
s prodejcem, jak dále bezpečně postupovat. U ion-
toměníčů několikrát zapneme regenerační cyklus
a zařízení 3 důkladně propláchneme, popř. postupu-
jeme podle návodu k použití, obsahuje-li doporučení
pro tuto situaci.

KDYŽ SE DAŘÍ, TAK SE DAŘÍ...

Ironie. Nemám ji ráda, přesto někdy osvěží. Dokon-
čuji toto číslo Pramínku. Chtěla jsem ho mít více
radostné. Ovšem to je život. Jednou jsi dole, jednou
nahore...

Je plný vody...s vodou souvisí naše emoce...i my
zde na Bačalkách jsme plni emocí. Moje přání? Ne-
cht' ty kalné odtečou a najdeme společnou řeč, jak se
postarat o to, abychom si uchránili čistotu vody, kte-
rou nám prameniště dává. Je to starost nás všech,
nejen zastupitelů. Nikdo jiný to za nás neudělá. Ikdyž
sama za sebe mám též pár výhrad k tomu, jak zastupi-
telé s námi komunikují, je to „polévka“ nás všech.
Taky někdy komunikují jak slon v porcelánu. Učíme
se to všichni. Kdybychom v tom byli zdatní, máme tu
ráj, klid, mír a hojnost. Dokud se nenaučíme komuni-
kovat věcně a bez emocí, pravdivě a bez obviňování,
bude prohra na všech stranách. A tak si přeji ať se
i klidně hlasitě pohádáme při řešení situací, ovšem
věcně a smysluplně, a s podporou odborníků najdeme
to nejlepší pro nás a udržení života. A ikdyž momen-
tálně nesouhlasím s názorem souseda na určitou věc,
ať si s ním mohu lidsky popovídat, co uvařil
z padajících hrušek a jak mu dupou králíci. A tak se
i modlím, ať prameniště dává tolik vody, ať tu mů-
žeme žít. Ať je pitná a umíme se o ni postarat. Ať se
popřípadě najde nový zdroj, a nebo třeba časem dojde
k zalesnění kopce, z něhož k nám voda stéká...ať je
to tu pro lidi k žití...vždyť je tu krásně, když si to tu
my sami nekážíme...

Vrátím se ještě k té ironii. Má nepozornost způsobila,
že slova v nadpisu tohoto článku hřměla mou kance-
láří, abych ulevila své prvotní zoufalosti a našťavos-
ti. V půli července proběhl nohejbalový turnaj. Druhý
den jsem se zastavila na pivko v pivnici a pan Šoltys
mi vyprávěl, co bylo cen a jak turnaj probíhal. Jen
jsme konstatovali, škoda, že nejsou fotky. Hned za-
čerstva jsem sedla k počítači a sepsala o tom článek
do dalšího, tedy tohoto čísla Pramínku. Měla jsem
radost, že do Pramínku bude informace z reálného
dění u nás, mám ji předem připravenou a trochu se
odpoutáme od tématu „voda“. Jenže! Zpracovávám
další téma – sociální síť – influencer a chyba se
vloudila, článek o nohejbale jsem omylem nenávratně
smazala. Vlna emocí mnou cloumala ...když se daří,
tak se daří... Pánové nohejbalisté, má velká omluva,
za rok to snad v naší pramínkovské kronice zdoku-
mentujeme i s fotkami. A nám všem přeji, ať se daří,
ovšem opravdově, bez té ironie.

J. Rukavičková

*Kamarádka mne kdysi
obdarovala knihou
od tohoto autora, byla
plná úsměvných fotogra-
fií. Tato kniha bude jistě
už podle názvu též skvě-
lým „vyprošťovákem“.*

INFLUENCER

V poslední době se toto podivné slovo objevuje na internetu stále častěji. Přiznám se, že jsem nevěděl, co přesně toto slovo znamená. Pomohl vyhledávač googl a zde je definice nalezená na internetu.

Cituji:

Influencer je ovlivnitel, zpravidla jednotlivec, člověk, který něco ovlivňuje. Velmi často se toto slovo v češtině nepřekládá, zejména v souvislosti s influence marketing, tedy využíváním vlivných lidí k marketingu.

Bylo mi hned veseleji, že vím, o co jde. Proto se mladí lidé předhánějí, co zveřejní na svých sociálních sítích.

Firmy, kterým influenceři propagují různé produkty (od plen, kosmetiky, aut, hotelů až po práci prášek), se začínají zabývat i o takzvané nano nebo microinfluencery. Ti mají sice nižší počet těch, kteří je sledují na sociálních sítích (do 10 tisíc), ale za to má jejich doporučení pro sledující větší váhu.

Například, mladá dívka, která hodně času tráví na sociálních sítích a má hodně lidí, kteří ji věří a sledují, co na svém profilu na síti zveřejňuje, toho může začít využívat – stane se influencerem. Na svém profilu vychvaluje šampón určité firmy, natáčí a zveřejňuje videa, jak má úžasné vlasy díky této značce šamponu a patřičně jej vychválí. Pokud má dostatek „lajků“ – že se to těm, co ji sledují, líbí, a dalších známek sledovanosti, může následovat odměna od výrobce vychvalovaného šampónu.

Nejoblíbenější sociální sítě a počty jejich uživatelů - celosvětová statistika z poloviny roku 2019

1. FACEBOOK

2,234 mld. účtů | Služby sociální sítě (Facebook Inc.)

2. YOUTUBE

1,900 mld. účtů | Video Hosting service (Alphabet Inc. – dceřiná společnost Google)

3. WHATSAPP

1,500 mld. účtů | Instant Messaging (Facebook Inc.)

4. FACEBOOK MESSENGER

1,300 mld. účtů | Instant Messaging (Facebook Inc.)

5. WECHAT

1,058 mld. účtů | Instant Messaging (Tencent Holdings Limited)

6. INSTAGRAM

1,000 mil. účtů | Sdílení fotek (Facebook Inc.)

7. QQ

803 mil. účtů | Instant Messaging (Tencent Holdings Limited)

8. QZONE

548 mil. účtů | Služby sociální sítě (Tencent Holdings Limited)

9. DOUJIN /TIK TOK

500 mil. účtů | Sdílení videa (Bytedance)

11. SINA WEIBO

431 mil. účtů | Microblogging (Sin Corp)

Tak jsem to také zkusil. Být influencer. Alespoň ve své fantazii. Posílal jsem na Qzóny fotky lopat, rýčů a drobného nářadí. První ohlasy byly velmi pozitivní. Zájem byl obrovský až do chvíle, kdy si mládež na wikipedii našla co je to lopata. Že je to nástroj, s kterým se pracuje. Pracuje se venku, a i když máte pracovní rukavice, mohou se udělat mozoly. Člověk se při práci s lopatou zpotí. A protože se na sociálních sítích informace šíří téměř rychlostí světla, měl jsem během dne pouhé dva „lajky“, a z toho se žít nedá. Možná je to také tím, že lopata je od svého vynálezu stále stejná. Žádná elektronika, žádné mechanické vylepšení. Vzal jsem tedy starý dobrý rýč a šel zrýt záhon na cibuli. Při krájení cibule totiž tečou slzy, a tak se budu moci vymlouvat, že slzy jsou od cibule. A ne ze zklamání, že nedosáhnou na titul úspěšný influencer.

Sl. Zeler

LÁSKA NEBESKÁ

Nedávno mi jeden milý člověk připomněl, že jsem dlouho nepřispěla svou hřívnou do mlýna, tedy článkem do Pramínku. Vymlouvala jsem se, že mne už dlouho múza nepolíbila. Ta mi později dala. Jó, vymlouvat se na mne, to by ti šlo. Raději zalistuj ve svém kompjútru, co nosíš na hlavě, a dej něco třeba z tvého dvorku.

Náš malý vesnický dvorek, za blahých stavebních časů našeho domu, čítal něco málo drůbeže, aby se trochu přifoukl náš jídelní lístek. Nejen chlebem člověk živ jest, i libové masíčko na pekáčku je dobré. I tak se to dá chápat. Fakt je, že i zvířátka mají své milostné touhy a city a odtud tato příhoda.

Na našem oploceném územíčku asi tak 3x4 metry jsme měli několik slepic a 2 čínské kačenky. Vzdušnou čarou tak 300m od nás je rybník zvaný Máčidlo. Vždy tam byly divoké kachny.

Začínalo pěkné léto, hledím z okna na zahradu a přemýšlím, jak dětem naplnit prázdniny, když my musíme do práce a dovolené tolik není. Co najednou vidím i nevidím. Po zahradě se prochází kachna. Jdu tedy zkontrolovat hospodářství, stav plotu i počet zvířátek. Údiv, nic nechybí, plot v pořádku a než jsem na zahradu došla, kachna frnkla. Vrátila jsem se do domu a občas pozorovala zahradu. Za čas se opět kachna prochází po zahradě. Zvědavá, co je to vlastně zač, když sousedi nic podobného nechovají, jdu tedy opatrně. Hlavně nevyplašit, s úmyslem lapit a posílit chov. Nic naplat, má to křídla a je to hbitější. Uplynuly asi 2 hodiny, něco nesu slepicím a počítám kachny a hle, je o jednu víc. Přistála tentokrát v oploceném místě a to už se jí nepodařilo odstartovat. To už byl manžel z práce doma, tak přírůstku přistříhl křídla a zjistili jsme, že ne kachna, ale divoký kačer se zamiloval do našich čínských kachen. Co dokáže touha. I zůstat za plotem v rodinném kruhu. Po čase jedna kachnička snesla několik vajec. Zase zážitek. Sledovat vývoj situace, kontrolovat, opečovávat... A nebýt mé netrpělivosti, tak mohlo být o jedno káčátko víc.

Se zvířátky je částečně starost, a když si dáme čas na pozorování, tak i spousta legrace. Věřím, že i vám přispívají do života úsměvnými chvílkami.

Jana Loudová

BEZ ŠKOLY BUDE VESNICE MÍSTO K BYDLENÍ, ALE NE K ŽIVOTU

Jak tak člověk jezdí o dovolených a prázdninách po našich městech a obcích, občas ho zaujme to, či ono. Jednou je to obnovená kaplička, jindy nové vinné sklípky, jindy zas dětské hřiště. Já se dlouhodobě zajímám o budovy škol. No, není divu. Po 25 letech, co provozuji školu vlastní, je to asi již „profesionální úchylka“. Jednou z obcí jižní Moravy, kde mne zaujala nová škola, jsou Vacenovice. Leží mezi městy Hodonín a Kyjov a v současné době zde žije něco kolem 2 000 obyvatel. Obec zřizuje jako samostatné subjekty mateřskou i základní školu. Jejich budova základní školy byla vystavěna v roce 1879 jako přízemní, skoro jako ta naše. Z počátku jednotřídní škola byla v srpnu roku 1880 rozšířena na dvoutřídní a roku 1884 pak na trojtřídní. Postupem času bylo nutné školu opět rozšířit, a tak byla v roce 1899 zvýšena o jedno poschodí. Před první světovou válkou se učilo ve čtyřech třídách. Až do roku 1945 měla škola pět tříd, i když se vyučovalo od prvního do osmého ročníku.

Zastavila jsem se a doslova zírala na novou budovu, když se u mne zastavila, zprvu neznámá žena, z níž se „vyklubala“ paní starostka obce Ing. JANA BAČÍKOVÁ, MBA. A hned se dala do povídání:

„Nyní máme školu prvního stupně, tudíž vyučujeme 117 dětí v pěti třídách. Starostku obce dělám již třetí volební období a musím říct, že si svoji obec bez školy nedovedu představit. Samozřejmě že je nutné dotovat provoz školy z obecního rozpočtu, a to mnohdy nemalými finančními částkami. Že dochází i na nemilé starosti, když rodiče vidí své ratolesti růžovými brýlemi nebo když už naopak paní učitelka ztrácí nadhled. To je pak jednou z instancí i starosta.“

... a pokračovala: „Ve své funkci slýchám občas názo-ry, že by bylo vhodné školy na malých obcích spojit,

protože ty velké, dvoustupňové mají nedostatek dětí a zrušením menších škol by se ušetřily finanční prostředky. Zavedly by se školní autobusy a bylo by po problému.“ a pokračovala: „Věřím, že by došlo k ušetření finančních prostředků, ale co dál? Pokud zrušíme malé školy, stanou se z našich vesnic takzvané satelity. Bude to místo k bydlení, ale ne k životu.

Pokud zrušíme školy, začnou mladí lidé vozit své děti do škol do měst. Tam si „naše“ děti samozřejmě najdou kamarády, tam se budou věnovat i zájmovým kroužkům a najednou bude integrita vesnice narušena. Už nebudou mít kamaráda ve vedlejším domě, v ulici, ale v druhé vesnici nebo ve vzdáleném městě. Asi se zruší vesnický fotbal, vždyť ve městech je větší výběr sportovních aktivit. Ale budou běhat za míčem všechny děti, které to baví, nebo jen ti dobří, ti vybraní?“

Proč myslíte? Dneska se už na vsi neobejdete bez auta, takže rodiče mohou jednoduše své děti na mimoškolní aktivity doprovázet.

„A budou mít vždy takové zaměstnání, aby to zvládali časově a finančně? U nás je to naopak, většina z nás je ochotna investovat nemalé finanční prostředky do „svých“ dětí tady, doma. Vždyť existence školy zvyšuje vesnici její prestiž. Vesnické školy mají svou atmosféru, jsou útulné, všichni se spolu znají, učitelé, děti i rodiče. Denně se setkáváme, máme k sobě blíž. Pokud budou děti navštěvovat vesnickou školu, najdou si zde i své kamarády. Bude pro ně přirozené se od mala podílet na životě své obce. A tak bude zajištěna integrita a budoucnost obcí, naší historie a kultury. Tak to vidím já.“ Říká paní starostka.

Vím, že v našich Bačalkách je situace jiná. Pro „našich“ 5 až 10 dětí školu dělat nemůžeme, jen myslím, že názor paní Bačikové stojí za zamyšlení.

Alena Varhanová

Věnováno vodě

Michal Čagánek

Pro smilování boží a všech andělů
křičela voda na vodu
s vodou v patách, vodou nad hlavou
prchala voda před vodou

Volala
spas se, kdo můžeš
z oblohy se spustil déšť
s vodou v žilách, s vodou v ramenou
prchala voda před vodou

Do toho křiku, povyku
déšť spustil svoji muziku
tichounké psšššš, kap, tralala
pro vodu voda zpívala

V sobotu 12. 10. bude probíhat podzimní sběr **nebezpečných složek komunálního odpadu** pojezdovou sběrnou.

Zastavovat bude nahoře na Bačalkách
u hasičské zbrojnice v 9.30hod (odjezd v 9.40hod)
a na rozhraní obcí Bačalky a Lično
u kontejnerů v 9.45hod.

Toto číslo vychází 27. 9. 2019. Příští vydání Pramínku plánujeme na 25. 10. 2019.

Výtisk je zveřejněn na internetových stránkách obce www.bacalky.cz.

Měsíčník/dvouměsíčník. Vydáván na Bačalkách. Vydavatel: Spolek Bačalský Pramínek, Bačalky 101, 507 23 Libáň, IČ: 22890874. Evidenční číslo registrace periodika: MK ČR E 20239. Výtisk je zdarma. Tisk je hrazen z dobrovolných příspěvků občanů a příspěvku obce.

Tento výtisk připravili: Varhanová Alena, Kaprasová Pavlína, Rukavičková Jitka, Zeler Slávek. Dopisovatelé jsou uvedeni pod příspěvky. Za obsahovou stránku příspěvků ručí autor. Grafická úprava: J. Rukavičková. Tisk: A. Varhanová. Další fotografie z akcí v obci najdete na www.bacalky.cz v sekci FOTOGALERIE.

Roznášku zajišťují: S. Zeler, Z. Šátková, J. Rukavičková. **S náměty a připomínkami** se obračejte na kohokoliv z naší redakční skupiny nebo pošlete na email praminek.bacalky@seznam.cz, či vhod'te do schránky Pramínku u pivnice na Bačalkách nebo na plotě bývalého obecního úřadu u stanoviště kontejnerů na rozhraní obcí Bačalky-Lično.

Na tisk Pramínku přispěli: Bednářovi 300Kč, p. Bělková 200Kč, p. Podhajský 300Kč, p. Moravec 100Kč, p. Šulcová 100Kč, p. Pekárek 200Kč; 500Kč dárce jehož jméno paní starostce při starostech s vodou někde zapadlo, pokud chcete být jmenovitě uveden/uvedena, ozvěte se jí prosím.

Děkujeme za spolupráci a podporu. Vítáme vaše příspěvky, náměty a připomínky, aby Pramínek byl přínosem pro nás pro všechny.